REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 112. Brașov, Joi-Vinerĭ 23 Maiŭ (5 Iunie). 1903.

Singura garanție.

Neastêmpĕrul și nechibzuința, cu care nisce pretinșĭ aderențĭ aĭ partidului național român au pus în scenă spectacolul dureros de desertiune și de desbinare de la Orăștie-Dobra, își aduce fructele sale rele deja înainte de a se fi sĕvêrșit alegerea, în jurul căreia s'a încins discusiunea și certa între ceĭ doi candidațĭ românĭ și aderenții lor personalĭ.

N'a putut trece nicĭ acéstă ocasiune, fără ca contrarii organului nostru, ceĭ cu conscientă și ceĭ inconscii de ceea ce fac, sĕ se năpustéscă asupra luĭ, uniĭ cu invectivele obicĭnuite și putem ḑice obligate, alții cu observările și ironisările lor nesărate și puerile; uniĭ împlinindu-șĭ chemarea de unelte ale acelei politice oculte, care de douĕ-ḑecĭ de anĭ se căsnesce zadarnic de a submina vaḑa și prestigiul „Gazetei Transilvaniei“ și a dărăpăna solidaritatea nóstră națională, pentru care a militat și militéză acest organ cu statornicie, alții creḑêndu-se în închipuirea lor că li-s'ar cuveni și le-ar sta în drept de a ne bagatelisa, trecênd cu buretele peste luptele și nisuințele nóstre de apróре treĭ pătrare de veac în mijlocul poporuluĭ român.

Aceștia din urmă ațîțațĭ de ceĭ dintâi, carĭ au avut întotdéuna marșruta lor precisă, s'au dedat în timpul din urmă la nisce atacurĭ și insinuărĭ, carĭ nu le fac cinste și maĭ ales nu pot servì spre onóre acelei tinerimĭ, în numele căreia pretind a sĕvêrși tóte absurditățile și necuviințele sub eticheta politicei de acțiune pe teren parlamentar.

Noi nĭ-am răfuit cu „direcțiunea“ acésta ḑisă „nouă“ încă de atuucĭ, de când s'au ivit pe orison primele ei conturĭ neisprăvite și turburĭ; de atuncĭ ne-am dat părerea. N'am avut și n'avem nicĭ de a retrage, nicĭ de a adauge nimic la ea. Acea părere stă și aḑĭ în picióre, ér față cu apariţiunea cea maĭ nouă dela Dobra n'am făcut decât a constata, că, din pĕcate, s'a împlinit aceea de ce ne-am temut.

Nu maĭ trebue sĕ-o spunem dér că au mare nedreptate ceĭ, carĭ impută organuluĭ nostru, că s'ar pune acuma în calea acțiunei, ce o intreprind candidații cu programul național ciuntit dela Dobra, acțiune care, după opiniunea amicilor lor personalĭ, are sĕ fie Dumneḑeu scie cât de salutară pentru poporul nostru.

Décă nĭ-am pus în calea vr'unei pornirĭ, acésta n'am făcut'o acuma, ci de atuncĭ, de când ea s'a ivit și ceĭ ce cunosc istoria nóstră contimporană și pot avé tupeul de a vorbi serios despre atitudinea organuluĭ nostru, vor trebui sĕ recunóscă, că „Gazeta“ și-a ridicat vocea în contra perniciósei direcțiunĭ de a băga vrajbă și desbinare în partidul nostru național și de a slăbi legăturile de disciplină și de solidaritate în sînul luĭ încă cu anĭ înainte de conferența națională dela 1892.

Ceea-ce se petrece aḑĭ la Orăștie și la Dobra nu este decât o urmare a nenorocitelor uneltirĭ îndreptate în contra unității și solidarității partidului nostru național, și nu atât a uneltirilor din tabĕra adversară, cât maĭ mult a uneltirilor și intrigelor din sînul nostru.

Nu de mult am afirmat, că se pregătesce din nou o tragere pe sfóră, cum nu s'a maĭ pomenit nicĭ în tristul period din urmă de douĕ-ḑecĭ de anĭ.

„S'a spart ghiața!“ strigă triumfător uniĭ, ear ceĭ dela Orăștie-Dobra candidațĭ și alegĕtorĭ, nu'șĭ dau semă de ceea-ce fac, în amăgirea și rĕtăcirea lor nu simt, că orĭ cât dĕ bune intențiunĭ ar avé pentru viitorul națiuneĭ nóstre, pasul ce-l întreprind, ruperea lor de corpul cel mare național este o greșelă și un pĕcat așa de gróznic și de cumplit în situațiunea și împrejurările de față, încât nicĭ un fel de succes vremelnic, chiar décă ar fi cu putință sĕ-l dobêndéscă, nu va puté sĕ îndrepteze rĕul nespus de mare adus unității acțiunei și solidarității partidului nostru.

Și orĭ cum am lua'o, orĭ ce s'ar ḑice, tot numaĭ în acésta unitate și solidaritate este și rĕmâne singura garanție a orĭ-căruĭ succes viitor în apĕrarea esistenței nóstre naționale.

Vocĭ asupra situațiunei. *„Bud. Hirlap“* primesce de la corespondentul sĕu din Viena nisce împărtășirĭ interesante cu privire la părerile ce domnesc în cercurile maĭ înalte vienese asupra *situațiunei din Ungaria.*

Se constată înainte de tóte, că cu ocasia petrecereĭ Maj. Sale în Budapesta n'a fost vorba nicĭ de crisă de cabinet, nicĭ de retragerea proiectelor militare, nicĭ de concesiunĭ nouĕ în cestiunea armateĭ. Despre reforme organice în armată s'ar puté vorbi numaĭ atuncĭ, când are sĕ vină la ordinea ḑilei revisuirea legeĭ armateĭ și când se va fi stabilit pe timp de 10 anĭ contingentul de pace. Coloman *Szell* n'a putut promite reforme *concrete*, căcĭ n'are un proiect gata cu privire la ele. Zadarnic, decĭ, obstrucția îșĭ iscodesce nouĕ concesiunĭ și compromisurĭ, căcĭ nimic nu se va alege din ele și la porunca ei nu se vor elabora acum reforme. Cercurile maĭ înalte nu desconsideră punctul de vedere al opiniuneĭ publice maghiare seriόse în ce privesce aspirațiunile naționale, dinaintea obstrucțiuneĭ nu se va pleca însĕ nimenĭ. Partidul independist n'are sĕ-șĭ pérdă vremea cu fantasmagorii, ci *sĕ fie pregătit pentru nouele alegerĭ, carĭ vor urma...*

„Nationalzeitung“ din Berlin, organ inspirat, scrie, că situațiunea în Ungaria e fórte seriósă. Obstrucțiunea e în flóre și Coloman Szell e incapabil față cu ea. Politiciani esperțĭ afirmă, că Coloman Szell șĭ-a închis calea dinaintea uneĭ descurcăturĭ. El a făcut în cestiunea militară promisiunĭ marĭ deja atuncĭ, când în schimb n'a putut primi nimic. Situația actuală este urmarea greșeleĭ ce a făcut'o Szell când a luat conducerea afacerilor. El a încheiat un pact cu oposiția, ér pe partidele din minoritate le-a făcut sĕ crédă, că ele sunt decisive în parlament.

Goluchowski despre relațiile italo-austriace. Ministrul de externe austro-ungar, contele *Goluchowski* fiind interviewat de un deputat a ḑis:

„Raporturile între puterile tripleĭ alianțe au fost în totdéuna și sunt escelente. In ce privesce încheierea viitórelor tractate de comerciu, ea va atêrna mult de lămurirea situațiuneĭ nóstre interne. Pe cât timp nu ne vom fi înțeles cu Ungaria, ne va lipsi orĭ ce basă pentru tratative. Raporturile nóstre cu Italia sunt întru totul senine. Nevenirea regeluĭ Italieĭ la Viena n'a schimbat întru nimic raporturile austro-italiene. E aci la mijloc o chestiune de etichetă, o chestiune de natură personală. Astfel de chestiunĭ lasă neatinse raporturile politice. Nu trebue sĕ se întrebuințeze în sens rĕu denunțarea tractatuluĭ de comerciŭ cu Italia. Am fost silițĭ sĕ-l denunțăm din causă că alte națiunĭ ne-au cerut acelașĭ tratament de favóre pe care'l acordaseră Italieĭ. A trebuit prin urmare sĕ îndepărtăm bănuiala, că voim sĕ favorisăm pe Italia în paguba altor națiunĭ.“

In privința *situațiuneĭ din Balcanĭ* Goluchowski a ḑis:

„Părerea mea este, că se va găsi o soluțiune pacifică pentru situațiunea din Macedonia. De sigur raporturile industrialilor noștri cu Peninsula balcanică trec prin óre-care risic, însĕ nu e așa de mare, ca sĕ ne facă sĕ renunțăm la afacerĭ. Alt-fel industrialii și comercianții din alte țĕrĭ ar profita de acésta spre a pune stăpânire asupra acelor piețe. De aceea trebue sĕ stăruim în comerciul cu Peninsula balcanică, întrebuințând óre-care prudență. Dorințele ce ni-s'au esprimat, pentru-ca Austria sĕ denunțe tractatul de comerciu cu Serbia, nu sunt realisabile. Décă Austria ar denunța tractatul cu Serbia, șĭ-ar pricinui nouĕ preocupărĭ politice, carĭ trebuesc evitate în mod absolut“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

O nouă păreche.

(Amicului meu C. B.)

In vitrinele fotografilor, locul de onóre îl ocupă de obiceiŭ fotografia uneĭ „părechĭ nouĕ“. Bărbatul în frac, séu în redingotă până la genunchĭ, cu pĕrul bine pieptănat și cu mustățile răsucite, femeia în atlas alb, cu betélă, ér în mână séu la picióre cu un buchet uriaș.

Fotografiile acestea pot fi mișcătóre, pot fi comice, dér nicĭ odată nu sunt indiferente. Cu deosebire sunt comice ale ómenilor urîțĭ séu ale celor carĭ nĭ se par nepotrivițĭ, când de pildă femeia e maĭ înaltă cu o jumĕtate de metru, decât bărbatul, séu ale celor căror, carĭ . . . potrivi, dér au o privire atât de nepăsătóre, încât par a ḑice: „Numaĭ de dragul fotografuluĭ ne-am cununat: sĕ avem pardon, că am îndrăsnit sĕ îmbrăcăm hainele astea scumpe!“

Totușĭ eu sunt de părerea, că nu ne este permis sĕ rîdem nicĭ odată de fotografiile lor. Căsĕtoria este o întîmplare tot atât de solemnă, ca și nascerea și ca și mórtea, și omul care se învrednicesce de ea, — fie frumos, fiie urât, — simte de o potrivă mila și binecuvêntarea luĭ Dumneḑeu și se soresce cu alésa inimeĭ sale, în raḑele dulcĭ ale fericireĭ visate.

La ceĭ nou căsĕtorițĭ, nu putem privi indiferențĭ. Fața unuĭ călĕtor e totd'auna interesantă, și e cu atât maĭ interesantă, cu cât plécă într'o țéră maĭ îndepărtată, maĭ necunoscută. Și care țéră este óre maĭ necunoscută, ca țéra fericireĭ? Toțĭ avem hărțĭ deosebite despre dênsa.

Apoĭ suntem curioșĭ sĕ vedem cine ce șĭ-a ales? Așa-déră femeia asta e idealul acestuĭ bărbat? Astfel de bărbat e visul acesteĭ femeĭ? Câte odată dăm din cap, altă dată surîdem. Uite comedie, cum îșĭ bate joc inima omenéscă de estetica dascălilor.

Maĭ ḑilele trecute am căpĕtat și eu o asemenea fotografie. Bărbatul mi-e bun prietin. Pe femeie n'o cunosc, dér așa citesc din chipul ei, că e tînĕră și blândă. Stau lângă o masă mână 'n mână. Dênsul se uită cu o privire de leu și pare că ar vré sĕ provóce lumea tótă. Femeia se alipesce de el, ca o porumbiță. Inimile lor parcă tremură, fața póte li-e caldă încă de sărutările părinților, trecerea peste pragul căsĕtorieĭ, îĭ ține într'o confusie fericită. Sunt gata de drum. Femeia o sĕ părăséscă acuma pentru prima dată pe mamă-sa.

Óre pentru cine este maĭ mare ḑiua acésta: pentru dênsa, séu pentru mamă-sa?

Nicĭ odată noi bărbații nu vom cunósce taina sfântă a sărutării, cu care mama îșĭ binecuvêntéză fata după cununie, și nicĭ odată durerea dulce a lacrămilor, care-i împăinginéză ochii, când cu inima strînsă se uită cum porumbița ei sbóră din cuibul părintesc. Cine ar puté spune ce gândesce și ce simte o mamă în acel moment?

Una însĕ este sigur, anume că tóte gândurile ei se concentréză în întrebarea: fi-vor óre fericițĭ? Privirea tinereĭ părechĭ pare că rĕspunde: *da*; viéța: *se póte.*

De multe orĭ stau și mĕ gândesc: cu cât ar fi maĭ mare numĕrul căsĕtoriilor fericite, décă ceĭ ce se căsĕtoresc n'ar sta numaĭ sub impresiunea magnetuluĭ fisic, ci șĭ-ar pune și întrebările: Putere-am trăi óre împreună, décă ea ar fi urîtă? Plecarea-așĭ óre cu dênsa la drumul ce duce la mormênt, décă și dênsa ar fi bărbat? Décă și dênsul ar fi femeie? Aceia, carĭ ar puté rĕspunde: *da*, ar fi cu adevĕrat fericițĭ. Ér aceia, pe carĭ i-a îmbătat frumsețea chipuluĭ, desceptase-vor peste puțină vreme și amarnică va fi deșteptarea lor.

Prietinul meu a trecut peste vîrsta în care omul sbóră cu ușurință în orĭ-ce flacără. El s'a îndrăgit de bunătatea inimeĭ și de cultura alésă a mireseĭ sale, decĭ s'a condus de adevĕratul amor. La ei numaĭ aceea mĕ intereseazǎ, sĕ sciu ce cuib o sĕ-șĭ facă? Cuibul..., asta e totul; căcĭ și omul ca și pasĕrea, în ju-

Momentul....

(Rĕspuns la articolul „Alea jacta est“ scris de d-l Dr. Aurel Vlad, în n-rul 2) al diarului „Libertatea“.)

Cred că nu mĕ înşel când spun, că în publicul român fără îndoială au fost mulţĭ de aceia, carĭ au rĕmas nedumeriţĭ la audirea veştii, că d-l advocat Dr. Aurel Vlad *chiar acum* a aflat de bine sĕ priméscă candidatura de deputat dietal a cercului Dobrei, devenit vacant *din întîmplare*.

Pentru toţĭ aceştia în fine a sosit momentul, în care însuşĭ d-l Vlad espune motivele ce i-au determinat atitudinea.

Insĕ pe cât trebue sĕ recunosc, că d-l Vlad nu a întârdiat sĕ desluşéscă publicul nostru asupra causei păşirei sale, pe atât de neîndestulitóre se înfăţişéză motivarea şi mai ales forma aceleia.

Căcĭ pe când pe acei fruntaşĭ românĭ, pe carĭ *până acum* îi sciam conducĕtorii firescĭ ai némului nostru, — carĭ au *jertfit* pentru causa naţională şi carĭ nicĭ de aceea nu ar trebui atinşĭ, fiind-că unii dintre ei îşĭ dorm somnul de vecĭ încunjuraţĭ de aureola gloriósă a datorinţelor naţionale sfinte împlinite, — de o parte îi apostroféză de „laţĭ la frunte şi la spete“ şi de „copţĭ până la stadiul ce vine după cócere“ din simplul motiv, că aceştia *încă* nu s'au convins despre corectitatea *ideii* participării nóstre la alegerĭ, de altă parte însuşĭ *recunósce*, că de o conlucrare cu acei bărbaţĭ, deşi după d-sa cu *greu*, dér totuşĭ ar mai puté fi vorbă.

Recunóscerea d-lui Vlad e cu atât mei preţiósă, cu cât însuşĭ ne spune, cum că causa nemijlocită a atitudinei sale e, că în *decurs de doi anĭ* d-sa şi consoţii de principii în zadar au alergat, au obosit şi s'au sforţat, totuşĭ n'au putut cuceri pentru ideia d-lor pe fruntaşii bĕtrânĭ ai noştri.

Acum considerând cum-că cestiunea părăsirei pasivităţei nóstre, urmată de decĭ de anĭ, e cu mult mai *gravă*, de cât sĕ se pótă resolva *într'un an-doi*; considerând, că până în momentul de faţă fiind noi scoşĭ din cadrele legei, nicĭ nu s'a putut aduce vre-o hotărîre valabilă în direcţia acésta; considerând, că prin apelul dat de către membrii comitetului central al partidului nostru naţional, care a fost subscris şi de către d-l Vlad, în privinţa alegerilor pentru ciclul dietal present, cestiunea acésta e *deja* tranşată; considerând, în urmă, că d-lui Vlad şi consoţilor sĕi pentru lăţirea ideii d-lor nu li-a stat la disposiţie de cât o fóie sĕptĕmânală; nu e de mirat, că bĕtrânii noştri, carĭ au de sfatuitorĭ: *esperinţa* si *precauţiunea*, — fără de a presupune, că dênşii au ajuns într'un stadiu de „după cócere“ — nu au putut fi *încă* câştigaţĭ pentru ideia ce ni-o împărtĕşesc şi că prin urmare conlucrarea dintre bĕtrânĭ şi dintre d-l Vlad şi consoţii *de-ocamdată* întêmpină *greutăţĭ*.

Dér fiind-că pentru înlăturarea greutăţilor nicĭ timpul fisic nu a fost de ajuns, păşirea d-lui Vlad, făcută din acest motiv, e *prematură*, aşa-dér *nebasată*.

Nicĭ nu-'mĭ pot închipui altfel atitudinea *mai nouă* a d-lui Vlad, de cât aşa, că d-sa noţiunea de a lupta pentru *ideia* participărei nóstre la alegerĭ, despre care face amintire şi în articolul „Alea jacta est“, o identifică cu *participarea de fapt* la alegerile dietale, şi uită că pe când lupta pentru ideie—deşi în *principiu* d-sa şi consoţii au declarat'o în n-rul prim al diarului „Libertatea“, — pe atuncĭ calea participărei faptice de-ocamdată însuşĭ şĭ-a *închis'o* cel puţin pentru alegerile din ciclul dietal present.

Pasul d-lui Vlad nu numai din motivul acesta e de regretat, ci şi din multe altele, dintre carĭ ţinênd cont de cadrele unui articol, mĕ mărginesc a aminti următórele, şi încă primind împărţirea ce-o face însuşĭ d-l Vlad referitor la consecinţele pasului d-sale, vorbesc întâiŭ despre urmările asupra mersului politicei nóstre:

1) Prin atitudinea sa d-l Vlad dă îndemn *faptic* pentru *părăsirea terenului resistenţei pasive.*

Ce însémnă pentru noi resistenţa pasivă ca principiu şi ca fapt, s'a arătat de atâtea orĭ şi o sciu toţĭ cei ce se ocupă serios de afacerile nóstre publice.

Constrînşĭ de forţa împrejurărilor, ni-am vĕdut siliţĭ şi noi Românii, ca în unanimitate sĕ decretăm în *principiul*, resistenţa pasivă, însĕ *de fapt* nicĭ pe departe nu am realisat'o aşa după cum ar fi trebuit şi s'ar fi aşteptat de la un popor consciu şi după cum ne învaţă esemplul altor popóre, la carĭ ne place sĕ ne provocăm şi carĭ, décă au avut succese prin păşirea de pe terenul pasivităţii pe cel al activităţii, acésta a fost numai fiind-că ca pasivĭ şĭ-au înţeles rolul şi l'au achitat în mod demn.

Chiar fiind-că poporul nostru e cât se póte de nepregătit pentru acţiunĭ atât de marĭ şi de impunĕtóre, cum s'ar cere de la un neam de trei milióne, care pentru eluptarea drepturilor sale păşesce în defensivă cu şanse de reuşită, ţin că e un precedent periculos casul d-lui Vlad, care pledând pentru inaugurarea faptică a activităţei politice parlamentare, mână lucrurile spre povêrnişul unei derute grozave, deruta maturităţii nóstre politice.

2) Timpul ce l'a ales d-l Vlad pentru păşirea d-sale, mai e încă şi nepotrivit. Acum când viéţa parlamentară maghiară într'atâta a degenerat, încât însuşĭ ministrul preşedinte, care are la îndemână o maioritate covîrşitóre, trebue sĕ facă resistenţă pasivă în anumit sens, — sĕ între cineva în parlamentul incapabil de orĭ ce muncă seriósă, numai consult nu póte fi...

3) In urmă din punctul de vedere al mersului politicei nóstre, cu tótă siguranţa se póte dice, cumcă-păşirea d-lui Vlad va avé *efectul* acela, că acei deputaţĭ dietalĭ de nascere Românĭ, carĭ după alegerile pentru ciclul dietal present au avut îndrăsnéla a-şĭ ridica glasul şi a ne presenta pe noi Românii ca ómenĭ îndestuliţĭ şi pacînicĭ, pe carĭ numai câţĭ-va „agitatorĭ“ se încércă a-i duce pe ghiaţă, — din nou se vor scula, vor contrabalansa atitudinea d-lui Vlad, care va rĕmâné *singur*, şi astfel érăşĭ vor *compromite* causa sfântă.

In ce privesce partea mai personală a păşirei d-lui Dr. Vlad, îmĭ permit a face observările acestea:

1) Precum am anunţat mai sus, d-l Vlad prin atitudinea mai nouă a d-sale a venit în contradicere.

2) Fiind-că d-l Vlad în vorbirea sa de program a abandonat un punct cardinal din programul naţional de la 1881 şi fiind-că politica resistenţei pasive atât prin decretare, cât şi prin urmarea consequentă, s'a *concrescut* cu programul de mai sus, aşa încât acestea douĕ numai prin forul care le-a împreunat s'ar puté despărţi în mod valid, nu se póte dice, că d-l Vlad a păşit pe basa programului nostru naţional în adevĕratul sens al cuvêntului.

3) Din recunóscerea d-lui Vlad, că d-sa în privinţa păşirei *faptice* la alegerĭ, nicĭ autorisarea tuturor fondatorilor „Libertăţei“ nu o are, d-sa ar fi avisat a representa politica locală a cercului Dobrei.

4) Pentru consolidarea şi întărirea nóstră, atâtea terene stau la disposiţie, încât resistenţa pasivă, care în sine e un principiu bun şi o tactică politică probată, de loc nu însémnă la noi „dormitorie“, şi o activitate parţială, respective personală sporadică, nesigură după efect şi resultate, nu póte sĕ fie de preferat principiului mare al solidarităţii.

După tóte acestea eu i-aşĭ dori din tótă inima isbândă d-lui Dr. Vlad în privinţa alegerii de la Dobra, însĕ cu bună credinţă în *momentul* acesta critic nu-sciu care ar fi adevĕrata isbândă pentru d-l Vlad: sĕ reuşéscă orĭ nu a fi ales deputat în aşa numitul „parlament maghiar“...

Turda, 2 Iunie 1903.

George Pătăceanu.

Un interview cu episcopul Strossmayer.

Un reporter al diarului *„Die Zeit“* din Viena a visitat dilele acestea pe nonagenarul episcop din Djakovo Strossmayer şi l'a interviewat:

— Noi Slavii — a dis Strosmayer — nu am încetat a avé încredere şi speranţă în viitorul nostru aicĭ în sudul Europei. Etă de ce noi Croaţii suntem decişĭ a ne păstra şi desvolta individualitatea. Noi ducem o luptă defensivă contra acelora, carĭ ar vré sĕ ne asupréscă. Astădĭ, firesce, situaţia este aşa, că noi suntem cei slabĭ. Nemţii din Austria şi Maghiarii din Ungaria au făcut alianţă, spre a-şĭ asigura reciproc stăpânirea, ér noi Slavii trebue sĕ stăm la o parte, décă nu vrem sĕ ne strivéscă. Insĕ nicĭ o alianţă nu ţine vecĭnic, şi cine scie cât va dura şi alianţa Maghiarilor şi a Nemţilor? Soluţiunea o va aduce viitorul. Adĭ se înţelege, că décă cineva vré sĕ obţină ceva, trebue sĕ facă pelerinaj la Pesta, la Szell, orĭ la Viena la Koerber. Mi-se pare, că aşa se numesc acei domnĭ, adaogă episcopul cu naivitate prefăcută. Apoi continuă: Istoria universală este fórte lungă şi ceea ce adĭ *este*, mâne póte nu va mai fi.

Maghiarii, a dis Strosmayer cu un surîs ironic, îşĭ dau aerul par'că ar vré sĕ maghiariseze tótă lumea. Pe jumĕtate şi eu sunt deja maghiarisat. La bĕtrâneţe a trebuit sĕ învĕţ ungoresce. Ia ascultă (episcopul dise pe unguresce): *„Iól aludt ön?“ „Köszönöm, jól“*... Décă ar fi, cum ar vré Maghiarii, atuncĭ în imperiul corónei sf. Stefan în curênd n'ar mai fi, decât Maghiarĭ. Maghiarii se sciu afirma. Deşi relativ sunt puţinĭ, fac mai mare gălăgie decât popórele cele marĭ carĭ, stau în fruntea civilisaţiunei, Germanii, Francezii şi Englezii la olaltă. Asta însĕ nu impórtă. Viitorul încă este nedesluşit şi cine scie, ce se póte întîmpla. Póte vom trăi sĕ vedem: deşi eu sunt om bĕtrân, nonagenar, şi nu peste mult voiŭ fi chiemat în împĕrăţia vecînică, unde toţĭ vom avé loc unul lângă altul şi unde vor înceta orĭ ce disensiunĭ. De acolo am sĕ privesc în linişte desvoltarea lucrurilor.

Croaţii, continuă episcopul, adevĕrat, nu sunt mulţĭ, dér pot sĕ se înmulţéscă. Eu încă sunt Neamţ de origine şi totuşĭ mĕ simt Slav. Este imposibil sĕ se mai repete casul meu? Maghiarii sunt şi ei constituiţĭ în parte din elemente slave. Este óre cu neputinţă, ca sĕ se reslaviseze? Apoi Croaţii nicĭ nu sunt aşa isolaţĭ. Dór Croaţii şi Sêrbii sunt unul şi acelaşĭ popor, numai religia îi desparte. Sêrbii — nu discut, décă spre fericirea orĭ nefericirea lor — au regatul lor propriu, care însĕ orĭ ce alta este, numai sêrbesc nu, căcĭ îi poruncesc când din Viena, când din Petersburg. Trebue sĕ se pună odată capĕt disensiunilor condamnabile dintre Croaţĭ şi Sêrbĭ. Şi trebue sĕ se sfîrşéscă şi agitaţia, care asmuţă pe unul contra celuialalt, pe Croaţĭ, Maghiarĭ şi Sêrbĭ. Mintea şi înţelepciunea este aceea de ce noi avem necesitate, şi totuşĭ acestea nu le găsim nicăirĭ. Toţĭ caută a aţîţa patimile, în loc sĕ aştepte desvoltarea lucrurilor. Noi nu putem croi, ceea ce are sĕ se întîmple, dér suntem creştinĭ catolicĭ şi avem filosofie: credinţa nóstră este, că Dumnedeu va aranja totul cum va fi mai bine. Şi cu acésta trebue sĕ ne mulţumim.

Congregaţiunea din Deva

ţinută la 29 Maiŭ 1903.

Deva, 30 Maiŭ c.

— Urmare. —

După acésta ia cuvêntul membrul român d-l Dr. *Aurel Vlad*, care a dis în resumat cam următórele:

De-aşĭ fi convins de adevĕrul spuselor d-lui propunĕtor Szentiványi Gabór, că anume votând încredere guvernului am salva patria, a-şĭ primi propunerea bucuros, pentru-că şi eu îmĭ iubesc patria, ca orĭ şi care dintre d-vóstrĕ, căcĭ acésta este şi patria nóstră! Décă doriţĭ, ca opinia publică sĕ voteze încredere guvernului, poftiţĭ şi convocaţĭ poporul la adunărĭ, căcĭ în adunărĭ poporale se pronunţă opi-

---

rul cuibului se învîrtesce viéţa întrégă. Nu-i vorbă sciu fórte bine, că astădĭ orĭ-ce colibă pentru dânşii valoréză cât un palat din povestĭ, dér după ce vor fi trecut şi peste culesul trandafirilor o sĕ aibă vreme sĕ se şi arangeze.

Bunul meu prietin, ascultă-mĕ! nu cheltuiţĭ mult cu mobile, cu covóre, cu locuinţă mare. Mai bine sĕ aveţĭ mai puţin din tóte, dér acel puţin sĕ nu-l cumpĕraţĭ din fabrică, ci sĕ daţĭ voi desemnul, ca după acela sĕ lucreze têmplarul. Omul mai sĕrac încă póte sĕ aibă locuinţă frumósă, şi mie mi-se pare, că nimic nu-i mai plicticos, ca locuinţele aranjate uniform, după acelaşĭ calapod, mai ales când şi păreţii sunt acoperiţĭ cu tablourĭ în uleiŭ, carĭ n'ar trebui sĕ existe astădĭ, dór prin „salónele“ de bărbierii. Este totuşĭ un tablou, pe care aşĭ dori sĕ-l sciu prin tóte casele, — chiar şi în uleiŭ, décă nu se póte altfel, — icóna aceluia, care ne-a învĕţat, că toţĭ ómenii suntem fraţĭ, ér Dumnedeu este „Tatăl nostru“. Păgân de aşĭ fi, tot icóna lui ar fi cea mai frumósă podóbă a păreţilor, între carĭ mi-se scurge viéţa. Dér nu icóna, care-l representă dându-şĭ sufletul, pe cruce, — locul acesteia este numai în biserică, — ci aceea, care-l arată predicând, séu binecuvêntând pe copii, séu privind spre ceriŭ.

Incă un sfat: sĕ nu vĕ lipséscă nicĭ-odată florile!

Nu sciu cum se face, dér tot-déuna mĕ întristez când mĕ duc undeva, unde nu găsesc florĭ. Imĭ trebuesc câte-va minute până sĕ mĕ încăldesc şi sĕ mĕ împac cu gândul, că sunt ómenĭ, carĭ pot trăi şi fără florĭ.

Flórea este sora sufletului omenesc. O gândire coborîtă din ceriŭ. Un vis îngeresc, născut pe pămênt. N'aşĭ puté spune ce anume legătură există între florĭ şi suflet, dér simt, că există o legătură fórte strînsă. Sunt legăturĭ, carĭ nu sunt făcute din aur pămêntesc; şi sunt taine, carĭ nu se descoper ochilor omenescĭ.

Pot sĕ umblu prin salónele cele mai elegante: décă nu găsesc florĭ, mi-se pare că sunt în vre-o vizuină. Din potrivă, în căscióra cea mai modestă, cu păreţii văruiţĭ şi cu mobile de brad, mĕ simt „acasă“ décă găsesc florĭ, şi mi-i drag de cei ce locuesc întrênsa.

Un singur trandafir, într'un pahar séu într'o ulcică, schimbă cu desĕvîrşire atmosfera unei odăi. Tóte se înfrumseţéză. Simt că sunt între ómenĭ, carĭ au adus cu sine pe pămênt ceva din fiinţa lor ceréscă.

Mĕ dóre sufletul, când mĕ gândesc, că la oraşe trăesc mii şi sute de mii de ómenĭ fără ca sĕ aibă pe masă florĭ. Ce viéţă rece! Numai banul! Banul şi érăşĭ banul!

Cine se uită la o flóre, nu se gândesce la banĭ; cel puţin atuncĭ nu. Clipa aceea nu este a lumei, ci a lui, a acelei părticele a sufletului, care a rĕmas încă neatinsă de noroiul pămêntesc.

Promiteţi-mĭ, că tot-déuna veţĭ avé florĭ în casă.

Apoi sĕ nu te sperii, décă după-ce vor trece sĕptĕmânile de miere, se va ivi şi vre-un nor pe ceriul blând al căsniciei tale. Gândesce-te că în căsĕtorie se unesc douĕ suflete, douĕ gândirĭ deosebite, carĭ de acuma trebue sĕ se deprindă.

Şi te mai rog una; sĕ nu dicĭ nicĭ-odată nevestei tale: *vreu*! Şi nicĭ ea sĕ nu-ţĭ dică ţie nicĭ-odată: *nu*!

Décă astfel veţĭ puté trăi, fotografia acésta va fi suvenirea cea mai dulce a vieţii vóstre.

Ér când veţĭ simţi, că se apropie apusul dilelor vóstre, când nu veţĭ avé sĕ mai cereţĭ nimic de la Dumnedeu, de cât „sfîrşit cu pace“, duceţi-vĕ érăşĭ la fotograf tot ca acuma: lângă o masă, mână în mână; nevasta ta sĕ stea alipită de tine tot ca acuma, dér tu sĕ nu te mai uiţĭ aşa rĕsboinic, ca şi când ai vré sĕ provocĭ lumea tótă, ci uită-te la dênsa, la tovarăşa vieţii tale, şi vei vedé, că deschisu-vi-s'a vouĕ calea, ce duce de pe pămênt la ceriŭ.

Dosoftei.

nia publică, nu într'o ședință a congregațiunei ce constă mai mare parte din slușbașĭ. — (Fișpanul sună repede, îndrumă pe vorbitor, că congregațiunea e construită și convocată după tóte formele legei, sĕ nu atace legalitatea ședinței și sĕ-șĭ alégă espresiunile).

Vorbitoriul declară, că nu legalitatea ședinței o contestă, ci vré sĕ constate faptul, că cei mai mulțĭ membrii sunt oficialĭ, administrativĭ séu de stat.

Combate argumentarea propunerei d-lui Szentiványi și arată cu vervă oratorică, că d-l Szell singur pórtă vina, că a ajuns unde a ajuns și d-sa a adus țéra în starea deplorabilă de astădĭ. (O voce: ugy van). — Asigură pe d-l Szentivanyi, că chiar primindu-i-se propunerea — d-sa nu va fi *pater patriae*. Ba fiind d-l Szell vina, face o contra-propunere, ca nu numai sĕ nu i-se voteze încredere guvernului unguresc — luându-se propunerea de la ordinea dilei, — ci sĕ i-se voteze neîncredere.

Urméză: *Nagy Lajos*, jude regesc la judecătoria din Hunedóra, fost sub-procuror și cunoscut publicului nostru, de când cu petiția și esceptiunile presentate tablei reg. din Clușiŭ în causa maghiarisărei numelor în justiție și despre care se vorbesce, că ar fi fórte mâhnit, pentru-că a fost preterat la postul de procuror din Deva.

Măestru în ale oratoriei, judele regesc spune, că mulțĭ sunt carĭ iau parte la congregațiune, dér nu conlucră, cum s'ar dice un *lucus a non lucendo*, — și aceștia sunt chiar d-lor, funcționarii de stat. (— Vocĭ: atuncĭ pentru-ce facețĭ sĕ fițĭ aleșĭ). — Dér d-sa, vĕdĕnd gravitatea situațiunei, îșĭ ține de datorință a se folosi de dreptul ce-l are și a-șĭ ridica vocea spre a-șĭ spune părerea privitor la propunerea ce se discută.

Propunerea d-lui Szentiványi Gabor, — dice vorbitorul — nu o pot primi în întregime. (Consternațiune și mirare între membrii maghiarĭ), fiind-că în Ungaria domnesce astădĭ stare de *ex-lex*, și fiind-că guvernul nu are de gând sĕ îndeplinéscă aspirațiunile și idealele naționale maghiare. Nu pot primi propunerea d-lui Szentiványi nicĭ pentru aceea, că d-sa nu a scrutat mai adênc motivele, carĭ au causat întréga situațiune de astădĭ și prin urmare i-au dat și d-sale ocasiune sĕ facă o ast-fel de propunere. — Nu pot primi propunerea în întregime — continuă judele — pentru-că politica guvernantă de adĭ nu nisuesce, ca în Ungaria sĕ avem armată națională maghiară cu limbă și insignii maghiare, sistemul militar întreg nu corĕspunde aspirațiunilor nóstre. (Fișpanul întrerupe de 3 orĭ pe vorbitor sĕ nu devieze de la obiect și sĕ nu atingă armata, căcĭ acésta nu este în nicĭ o legătură cu propunerea, și-l admoniéză a treia-óră serios, că îi va detrage cuvêntul, de va mai vorbi despre armată).

Vorbitorul dice, că ia la cunoscință admoniarea și se supune. D-sa numai aceea a dorit sĕ spună, că causa întregei situațiunĭ de adĭ sunt chiar proiectele militare, și pentru aceea propunerea d-lui Szentiványi o póte primi numai cu următórea modificare:

Congregațiunea comitatului Hunedórei sĕ aducă hotărîre, că partea programului obstrucțiunei relativ la armata națională maghiară o privesce de a sa, — dér desapróbă faptul, că obstrucțiunea în ajungerea sublimului scop a trecut peste cadrele legei.

(Va urma)

SCIRILE DILEI.

— 22 Maiŭ v.

Turburărĭ în Agram. In sĕrbătorile Rusaliilor apusene capitala Croației a fost teatrul unor scene turbulente seriose. Demonstrațiile le-a început Duminecă la amedĭ un grup de studențĭ, care cântând a cutreerat stradele. Poliția n'a intervenit, fiind-că nu se făcuse nimic deosebit. Séra însĕ lucrurile au luat o față seriósă. Mai mulțĭ învĕțătorĭ slovenĭ, carĭ au ținut o adunare în Ran, s'au dus la Agram. La gara de sud îi aștepta o mare mulțime de popor. S'au ținut discursurĭ agitatorice, poliția a intervenit, dér n'a putut rĕsbi cu mulțimea. Demonstranții s'au dus înaintea universității, făcĕnd mare galăgie. Intervenind gendarmeria mulțimea s'a împrăsciat în grupurĭ pe strade, demonstrând din nou. Șése companii de soldațĭ au curățit stradele de demonstranțĭ. A doua di, Lunĭ, demonstrațiile s'au continuat. Se adunară dinaintea universității o mare mulțime. De aicĭ împărțițĭ în grupurĭ s'au resfirat pe strade și au început sĕ bombardeze cu pietri geamurile diferitelor clădirĭ, anume de la: palatul administrației căilor ferate, casina maghiară, edificiul casinei naționale, redacția diarului „Agramer Zeitung" și de la alte clădirĭ. In urma acestor scene a fost recuirată tótă miliția din Agram. Stradele fură inundate de soldațĭ, s'au făcut numĕróse arestărĭ și rănirĭ. Demonstranții însĕ nu s'au lăsat terorisațĭ. Ei au dat din nou năvală contra caselor în care e instalată redacțiunea diarului „Agramer Zeitung", unde au spart tóte ferestrile. Liniștea abia cu mare greutate a putut fi restabilită.

Adunarea generală a kulturegyletului ardelean s'a ținut în diua de 2 Iunie în Aiud, fiind de față numĕroșĭ participanțĭ. Adunarea a fost presidată de contele Béldi Ákos. S'a depus cu acéstă ocasiune o cunună pe mormêntul celor căduțĭ în revoluția de 1848, ér profesorul Dr. Márki a rostit aci un discurs. Contele Kuun Geza a ținut o conferență despre cultura Maghiarilor din Atelcuzu și Lebedia. După adunare a fost banchet pentru 300 persóne. Séra óspeții s'au dus la Orăștie unde a doua di s'a desvĕlit tabla comemorativă pusă la casa unde s'a născut contele Kuun Kocsárd, care a fost cel mai mare binefăcĕtor al kulturegyletului.

La casina română din localitate se vor da Duminecă și Lunĭ la órele 3 d. a. în subabonament diarele abonate de casină.

Têrgul Moșilor. Dilele acestea s'a deschis în Bucurescĭ têrgul Moșilor. Têrgul a fost astfel aranjat, încât e cu totul transformat. In mijlocul têrgului a fost ridicat un pavilion cochet în stil național, destinat pentru recepțiune. Din pavilionul central, încunjurat de un frumos parc, vederea se întinde asupra tuturor aleelor têrgului, cu priveliștea lor încântătóre. Din centru pornesc 8 alee și strade: Aleea Principele Carol, aleea Principesa Maria, drumul la Colentina, întrarea Popovicĭ, aleea Pantelimon, drumul țuicarilor, drumul Eliad la vechiul moșĭ. Fie-care dintre drumurĭ au destinația lor specială în ce privesce espunerea produselor. Pe aleea Principele Carol au fost ridicate două frumóse paviliónе, în carĭ sunt esposițiunile de țesăturĭ și de diferite produse ale industriei nationale. Tot aicĭ sunt esposițiunile domeniului Corónei și ale atelierului de împletiturĭ de la penitenciarul Văcărescĭ. Un alt pavilion a fost ridicat pe drumul Eliad, unde au fost espuse unelte și mașinĭ agricole. In pavilionul de recepție vor fi espuse țesăturile și obiectele, carĭ urméză pentru premii.

Escursiune de studiu. Erĭ, Mercurĭ în 3 Iunie la órele 5 p. m. au sosit cu trenul în Brașov un grup de 46 escursioniștĭ din Bucurescĭ. După frumósa lor uniformă se cunoscea, că sunt elevĭ de la vr'o șcólă. In adevĕr erau elevii din ultimul an al șcólei comerciale gradul II din Bucurescĭ, carĭ sub conducerea profesorului lor de merceologie d-l Vasile *Dimitriu* au venit la Brașov sĕ visiteze diferitele fabricĭ de aicĭ și din împrejurime. Escursioniștii au fost găzduițĭ la Grand-Hotel. Adĭ în órele post-meridiane au visitat două fabricĭ din Brașov și fabricele de celulosă și hârtie din Zĕrnescĭ, ér după amiadĭ vor visita gimnasiul român și se vor sui pe Tîmpa. Mâne întorcĕndu-se în patrie, vor visita diferitele fabrice de pe valea Prahovei. Escursiunea va dura în total 5 dile.

Avis. Suntem rugațĭ a publica următórele: Pe foștii mei colegĭ cu carĭ am maturisat de-odată la gimnasiul superior gr. cat. din Beiușiŭ în anul școlar 1892/3 conform învoielei nóstre reciproce de atuncĭ, ca după 10 anĭ sĕ convenim în Beiuș — după ce în Iunie a. c. se împlinesc 10 anĭ, amĕsurat însărcinărei, cu frățéscă iubire îi invit pe diua de 20 Iunie a. c. st. n. în edificiul gimnasiului din Beiuș a-se presenta la o convenire colegială, rugând pe toțĭ ca și până atuncĭ unul fiesce care sĕ mĕ aviseze despre participarea orĭ neparticiparea sa la acea convenire adresându-mĭ prețiósele împărtășirĭ la Bucium (Vármező, com. Szilágy per Zilah).—In viéța omului fiind 10 anĭ un period destul de însemnat, sper că nicĭ un coleg nu va pregeta sĕ se presenteze în mijlocul foștilor sĕi colegĭ între păreții zidurilor unde musele scumpe l'au armat spre a fi abil pentru afirmarea în viéța publică cu demnitate. — *Bucium* (Varmező), 20 Maiŭ 1903. Dr. *Ioan Bozac*, medic cercual.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat de la *„Porumbăceana"* cassă de economii în Porumbacul de jos *15 cor.* Priméscă onorata direcțiune a „Porumbăcenii" cele mai vii mulțămite. *Direcțiunea școl. med. gr. or. rom. din Brașov.*

D. Henri Biron, simpaticul tînĕr frances, care venise înainte de asta cu 4 lunĭ în țéra Bârsei spre a învĕța românesce, a plecat aseră în patria sa. Biron a locuit în comuna Rîșnov și șĭ-a însușit limba românéscă în acest scurt timp fórte bine. Dênsul va presenta la șcóla orientală din Paris o tesă în care tratéză despre situația politică, economică, culturală și socială a Românilor din Transilvania. După suvenirile plăcute, ce le duce cu sine din mijlocul nostru și după simpatia ce ne-a asigurat, că o nutresce față cu poporul român, suntem îndreptățițĭ a spera, că expunerile d-lui Biron vor fi obiective și vor contribui la cunóscerea situațiunei nóstre în civilisatul apus.

Corul bisericei gr. orientale române din Brașovul-vechiŭ învită la petrecerea teatrală musicală declamatorică împreunată cu dans, ce o va aranja Duminecă în 25 Maiŭ st. v. (7 Iunie st. n.) 1903 diua întâia de Rosalii în sala hotelului „Central nr. 1" din loc. Corurile se dirigéză de d-l Nic. Oancea jun. Inceputul la 7½ óre séra. Prețul de întrare: de persónă 1 cor., pentru studenți 80 banĭ. Venitul curat este destinat pentru sporirea „fondului corului" de la biserica Sf. Adormirĭ din Brașovul-vechiŭ. Contribuirile peste taxa de întrare se vor primi cu mulțămită și se vor publica.

Avis. Tuturor acelora, în a căror localurĭ de afacere sĕ află câte o cassetă de ale reuniunei regnicolare pentru ajutorarea orbilor, servéscă-le spre scire, că d-l Halász D. e esmis de numita reuniune, ca sĕ strîngă ofertele incurse în acele cassete de colectă. Numitul domn spre scopul sus menționat se va presenta la 5 Iunie a. c. séu într'una din dilele următóre în localurile acele, în carĭ se află câte o astfel de cassetă de colectă și-șĭ va proba identitatea prin un bilet de călĕtorie pe c. f., provĕdut cu posa sa și prin o legitimațiune din partea magistratului orășenesc.

Maialul studenților de la șcólele catolice. Puținĭ la numĕr, însĕ cu un tărăboiŭ atât mai mare și cu atât mai multe drapele, elevii șcólelor primare și ai gimnasiului catolic din Brașov au pornit adĭ diminéță la órele 8 la Nou, unde îșĭ vor serba maialul. Convoiul cu musica în frunte s'a oprit în piață și elevii au cântat „Hazádnak rendületlenül". După aceea au plecat cântând *„Kossuth Lajos azt izenle"* (!) spre Nou.

Concert. Duminecă în 7 Iunie musica comunală va da concert la „Pomul verde". Inceputul la órele 8. Intrarea 60 banĭ. In cas de timp favorabil în grădină, în cas de plóie în salon. Programul se va publica mai târdiu.

Vinerĭ la órele 5½ concert pe promenada de jos.

ULTIME SCIRI.

Roma, 3 Iunie. Erĭ au sosit în Verona 70 studențĭ din München, carĭ fiind considerațĭ drept *austriaci*, fură primițĭ cu strigărĭ ostile. Germanii observând îndată, că despre ce póte fi vorba, au cântat imnul național german, la ceea-ce poporul li-a făcut ovațiunĭ. Demonstranții ș'au cerut apoi scuze de la studenții germanĭ. Un profesor german a adresat o vorbire poporului, esprimând simpatiile Germanilor pentru Italia.

Belgrad, 3 Iunie. In tóte cercurile electorale au reușit la alegerile de adĭ pentru Scupștină numai candidațĭ guvernamentalĭ. Nicĭ un oposițional n'a reușit.

Constantinopol, 3 Iunie. In Armenia a fost un mare cutremur de pămênt. Câte-va sate au fost total ruinate. Se numĕră mai mult de 200 victime.

Viena, 3 Iunie. Lui „Reichswehr" i-se comunică din Belgrad, că bucătarul frances al regelui Alesandru a fost găsit mort în conac, ucis de un glonț. Se svonesce, că atentatul era pregătit pentru regina Draghina, care de mai mult timp fù sfătuită sĕ se păzéscă, căcĭ i-s'a pregătit mórtea prin inveninare. Regina nu gusta nicĭ o mâncare înainte de a-o da s'o guste un cățeluș al ei, care alaltăerĭ a pierit, avĕnd simptome de otrăvire. Mórtea tragică a bucătarului, urmà în nóptea după otrăvirea cățelușului.

Diverse.

Hrana unui copil rahitic. In archivele de *medicină infantilă* se descrie regimul copiilor rahiticĭ din spitalele din Manchester. Étă aci tabloul mâncărilor ce iau copiiĭ rahiticĭ în vêrsta de la 2 la 6 anĭ. Prima masă la órele 7 diminéța: pâne și lapte, pâne și unt, séu ou fert, puțină untură de porc, gris cu lapte. A doua masă la órele 11: o céșcă cu lapte cu pișcoturĭ séu pâne cu unt. A treia masă la órele 1 si jumĕtate: felii de pâne unse cu unt; pireu (fiertură) de cartofĭ, pește próspĕt séu carne fin tocată, pudingă cu lapte, marmeladă (compot) de mere. A patra masă cu o jumĕtate de oră înainte de culcare. Pâne cu lapte. Copilul va sta afară la aer liber și curat, nu va sta séu umbla de cât cu permisiunea medicului. Va lua cel puțin de trei orĭ pe sĕptĕmână zéma unei portocale întregĭ. Décă medicul a prescris copilului sĕ pórte nisce aparate ortopedice, copilul le va purta diua, ér nóptea și-le va scóte. Nicĭ unui copil nu i-se va da cafea séu céiŭ. Și afară de órele arĕtate nu se va da nimic de mâncare copilului.

Un lăcătuș filosof. Un lăcătuș din Franța (Monpellier), înainte de a muri a ținut sĕ dea un esemplu frumos de stoicism.

Bolnav de câte-va sĕptĕmânĭ și simțind că se apropie césul morței, chiemă pe cei cincĭ lucrătorĭ ai sĕi și le dise:

— Iubiții mei amicĭ, simt că am sĕ mor; nu vreau sĕ vĕ las fără sĕ nu-mĭ iau adio. La amiadĭ voiŭ înceta de a mai trăi.

Comandă un litru de vin și luând paharul în mână a ciocnit cu toții, apoi îi strînse de mână și-i concediă.

După câte-va minute, lăcătașul a încetat din viéță.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia,* séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne.*

Vol. II *Fitotechnia,* séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne.*

Vol. III. *Zootechnia,* séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne.*

Vol. IV. *Economia Rurală,* séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne.*

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomieĭ în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Ungurese. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra luĭ Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră sĕracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor" séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoţirile de credit împreunate cu insoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

„Sfaturĭ de aur", pentru sĕteniĭ românĭ de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu,* profesor în Blaşiu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte în care se dau esplicaţiĭ şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 b-nĭ.)

Imbunătăţirea stăriĭ sĕtenuluĭ, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâuluĭ", de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia", pentru şcólele poporale, de Teodoru Roşu. Preţul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală", de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Cursul pieţei Braşov.

Din 2 Iunie n. 1903.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.84	18.94
Argint român.	„ 18.70	„ 18.80
Napoleond'orĭ.	„ 19.—	„ 19.04
Galbenĭ	„ 11.20	„ 11.30
Ruble Rusescĭ	„ —.—	„ —.—
Mărcĭ germane	„ 116.80	„ 111.08
Lire turcescĭ	„ 21.20	„ —.—
Scris fonc.Albina 5%	„ 101.—	„ 101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Iunie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	120 85
Renta de corone ung. 4%	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	91.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	92.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	199.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	156.00
Renta de hârtie austr.	100.40
Renta de argint austr.	100 25
Renta de aur austr.	120.70
Rente de corone austr. 4%	100.90
Losurĭ din 1860.	155.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.41
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	732.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	667.—
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.20
London vista	239.80
Paris vista	95.22½
Note italiene	95.25

Nr. 1811—1903.
not.

PUBLICAŢIUNE

Subscris'a primăria comunală aduce la cunoscinţa p. t. public, cumcă în ḑilele trecute s'a închis de pe teritoriul comunei acestea **o bivoliţa** streină de 7—9 anĭ, stérpă şi provĕḑută pe cornul stâng cu nr. 25. În casul când proprietarul nu s'ar însinua până în 25 Iunie, bivoliţa se va vinde în licitaţiune publică în sensul legei din 1894, art. XII §-ul 107.

Tohanul-vechiu, 2 Iunie 1903.

Primăria comunală:

Bakó, notar. 1—1 (991) **Ilisie Muscan,** primar.

Sz. 3977—1903.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Kalefariu György a lui Lázár végrehajtatónak Czeposz Illés Illés végrehajtást szenvedő elleni 300 kor. — fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, Szerátán fekvő a szerátai 55. sz. tljkvben A † alatt foglalt egész ingatlanra és pedig a 112 hrsz. ingatlanra 13 kor.

788	hrsz.	ingatlanra	18	kor.	876	„	„	26	„
878	„	„	73	„	1163	„	„	16	„
1499	„	„	64	„	1693	„	„	73	„
1811	„	„	106	„	1883	„	„	6	„
2001/2, 2104, 2105	„	„	46	„	2328	„	„	36	„
					2951	„	„	17	„
2620	„	„	23	„	3748	„	„	14	„
3111	„	„	93	„	4801	„	„	9	„
3813	„	„	37	„	5082, 5083	„	„	69	„
4882	„	„	5	„	6331	„	„	26	„
6069	„	„	10	„	6713	„	„	42	„
6668	„	„	18	„	6737	„	„	18	„

koronában ezennel megálapitott kikiáltási árban, a szerátai 270 sz. tl.-kvben A † 3098—3106 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedettek jutalékára 24 koronában megállapitott kikiáltási árban, a szerátai 298 sz. tljkvben A † 111/1 hrsz. egész ingatlanra 320 kor.-ban, a 342. sz. tljkben A † 1280/1 hrsz. egész ingatlanra 400 kor., a 427 sz. tljkvben A † 3671 hrsz. alatt felvett egész ingatlanra 15 kor., a 447 sz. tljkben A † 3241/3 hrsz. egész ingatlanra 22 kor., az 504 sz. tljkvben A † 858 hrsz. egész ingatlanra 8 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban, a szerátai 399 sz. tljkben A † 3707, 3708 hrsz. egész ingatlanra 34 kor., a 384/2 hrsz. egész ingatlanra 28 kor., az 5297 hrsz. egész ingtlanra 5 kor., az 5400 hrsz. egész ingtlanra 9 kor., a 610 /31 hrsz. egesz ingtlanra 39 koronában megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi julius hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor** Szerátán, a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 novem. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1903 évi április hó 19-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tlknyvi hatóság.

NÁDUDVARY,
kir. albiró.

987,1—1